

4. Ulusal Deniz Turizmi Sempozyumu
“Küresel Eğilimler-Yerel Etkiler”
23-24 ŞUBAT 2018 – İZMİR

**KRUVAZİYER LİMANLARINDA KULLANIM SÜRECİ KALİTE
DEĞERLENDİRMESİ: ALSANCAK LİMANI ÖRNEKLEMESİ**

E. Fulya ÖZMEN, Aycan BAHADIR

1- Kruvaziyer Turizmi ve Türleri

2- Ulusal ve Uluslararası Standart, Yönetmelik, Genel ve Özel Teknik Şartname İle Uluslararası Önemli Kruvaziyer Limanları

3- İzmir Alsancak Limanı Binasının Kullanım Süreci Kalitesi Bakımından Değerlendirilmesi

4- Sonuç ve Öneriler

Çalışmanın amacı, dünya standartlarında kruvaziyer limanı özellikleri taşıyan liman binalarının hazırlanmasına yönelik olarak, Türkiye pazarında, kriter oluşumuna olanak sağlamaktır.

Denizcilik sektörünün en önemli unsurlarından biri olan limancılık sektöründe temel amaç yük ve yolcu taşımacılığıdır. Denizyolu taşımacılığının en önemli altyapısını oluşturan limanlar, hammadde, ürün ve insanların taşınmasında önemli rol oynamaktadır (Karataş Çetin ve Arabelen, 2012: 76).

Limanlar; hizmet sağladıkları ve hizmet verdikleri alanlar yönünden farklı şekillerde sınıflandırılabilir.

- ✓ Konteyner Limanı
- ✓ Kuru Dökme Yük Limanı
- ✓ Sıvı Yük /LNG Limanı
- ✓ Askeri Liman
- ✓ Yat Limanları
- ✓ Balıkçı Limanları
- ✓ Çok Amaçlı (Karma) Limanlar
- ✓ Kruvaziyer Limanları

KRUVAZİYER LİMANI

Turizm; insanların dinlenme, eğlenme, gezip görme, kültürel, sanatsal ve sportif etkinliğe katılma amacıyla yaptıkları geziler ve bunlardan doğan ilişkiler olarak tanımlanmaktadır.

Turizm sektöründe Dünya’da değişen talepler ve farklı destinasyon arayışları ile beraber deniz turizmi esaslı olan kruvaziyer turizmi ile, turizme yeni fırsat kapıları aralanmaktadır.

Kruvaziyer turizmi, belli bir program çerçevesinde iki veya daha fazla gün için en az 100 yolcu kapasiteli gemilerde gerçekleştirilen, gemi içinde düzenlenen çeşitli aktiviteler dışında, liman ziyaretleri, limana yakın yerleri ziyaret ve alışverişlerden oluşan bir turistik ürün çeşididir (Güzel, 2006: 10).

Kruvaziyer gemi seyahati belirli limanlardan başlar. Belirli sayıda limanlar arasında ve belirli sürede sürecek olan seyahatte kruvaziyer limanları, kruvaziyerin kendisinden sonra ikinci önemli bileşendir (Bircan, 2014: 98).

Organize turlar ile seyahat eden kişilerin taşındığı yolcu gemilerinin (kruvaziyer gemilerinin) bağlandığı, günün teknolojisine uygun yolcu gemisine hizmet vermek amacıyla, liman hizmetlerinin (elektrik, jeneratör, su, telefon, internet ve benzeri teknik bağlantı noktaları ve hatlarının) sağlandığı, yolcularla ilgili gümrüklü alan hizmetlerinin görüldüğü, ülke tanıtımı ve imajını üst seviyeye çıkaracak turizm amaçlı (yeme-içme tesisleri, alışveriş merkezleri, haberleşme ve ulaştırmaya yönelik üniteler, danışma, enformasyon ve banka hizmetleri, konaklama üniteleri, ofis binalar) fonksiyonlara sahip olup, kruvaziyer gemilerinin yanaşmasına ve yolcuları indirmeye müsait deniz yapıları ve yan tesislerinin yer aldığı limanlardır (<http://www.idarehukuku.net/sozluk/terim/Kruvaziyer-liman.html>).

Kruvaziyer liman işletmeciliği 2 farklı tip liman işletmeciliğinden oluşmaktadır.“Turnaround” yani “Seyahat Başlangıç ve Bitiş Limanları” ve “Transit” yani “Uğrak Limanları” Bunlardan bilhassa “Turnaround” limanlar büyük önem taşımaktadır. Çünkü gemi ile seyahat edecek olan tüm yolcular, geminin kalkacağı ülkeye ve/veya liman şehrine önceden seyahat etmekte, yolculuk öncesi ve sonrasında otelde konaklamakta, şehri ve civarını gezmekte, alışveriş ve yeme-içme aktivitelerinde bulunmaktadır (Deniz Ticareti, 2015: 27).

DÜNYADA KRUVAZİYER TURİZMİ GELİŞİMİ

1890 ----- Albert BALIN ----- İlk Yolcu Taşımacılığı

1914'de savaşın başlamasıyla yolcu taşımacılığı kesintiye uğramıştır.

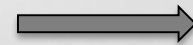
1930 ----- Almanya ----- Kruvaziyer Seferlere Devlet Desteği

II. Dünya Savaşında, Almanya'nın savaşı kaybetmesi üzerine kruvaziyer seferleri ortadan kalkmıştır.

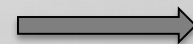
II. Dünya Savaşından Sonra ----- Yunanistan -----

Kruvaziyer Gemi Seferleri

II. Dünya Savaşından Sonra ----- Amerika ----- Semiramis -----

Gezme Görme Dinlenme Arzusu

1951 ----- Furness Wilthy ----- New York - Bermuda Deniz Gezisi

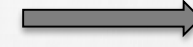

1957 ----- Modern yolcu gemileri hizmete girmiştir.

1966 ----- Ted Arison ve Knut Kloster -----

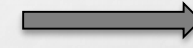
Norwegian
Cruise Line

Modern Kruvaziyer
Turizminin Dönüm Noktası

1969 ----- Queen Elizabeth II ----- Cunard Line -----

Modern Kruvaziyer Yolcu
Gemilerinin Öncüsü

DÜNYACA ÜNLÜ KRUAZİYER LİMANLARI VE ÖZELLİKLERİ

Kruvaziyer Limanı Adı	Demirleme Noktası Miktarı ve Teknik Özelliği	Sosyal – Kültürel Mekanlar	Ekstra hizmet yapıları
Barselona Kruvaziyer ve Vapur Terminali	9 adet demirleme noktası bulunmaktadır. Dört demirleme noktası çok büyük kruvaziyer gemilerini (toplam uzunluğu 300m ila 400m arasında olan), üç demirleme noktası orta uzunluktaki gemileri (toplam uzunluğu yaklaşık 200m) ve iki demirleme noktası ise vapur tipi gemileri kabul etmektedir. (7'si kruvaziyer gemileri, 2'si ise vapurlar içindir.)	<ul style="list-style-type: none">- Kongre Salonu- Müze- AVM- Sinema- Akvaryum- Havuz- Restoran- Bar	<ul style="list-style-type: none">- Otel

Kruvaziyer Limanı Adı	Demirleme Noktası Miktarı ve Teknik Özelliği	Sosyal – Kültürel Mekanlar	Ekstra hizmet yapıları
Venedik Kruvaziyer Limanı ve Vapur Terminali	5 adet demirleme noktası bulunmaktadır ve buraya kabul edilebilecek maksimum gemi uzunluğu 334 m'dir. Bir terminal küçük kruvaziyer gemilerine ayrılmıştır. Aynı zamanda başka yolcu terminalleri de (vapurlar vb.) vardır.	<ul style="list-style-type: none">- Gümrük vergisinden muaf alan- Bagaj depolama alanı- Restoran- Bar	<ul style="list-style-type: none">- Sağlık Birimi

Kruvaziyer Limanı Adı	Demirleme Noktası Miktarı ve Teknik Özelliği	Sosyal – Kültürel Mekanlar	Ekstra hizmet yapıları
Cenova Limanı	18 adet demirleme noktası bulunmaktadır. Kruvaziyer gemileri için 5 ve vapurlar için 13 teçhizatlı demirleme noktası bulunmaktadır.	<ul style="list-style-type: none">- Toplantı Salonu- Müze- Festival Meydanı- Sinema- Akvaryum- Havuz- Restoran- Bar- Yat Kulübü	<ul style="list-style-type: none">- Üniversite- Marina

Kruvaziyer Limanı Adı	Demirleme Noktası Miktarı ve Teknik Özelliği	Sosyal – Kültürel Mekanlar	Ekstra hizmet yapıları
Marsilya Limanı	6 adet demirleme noktası bulunmaktadır.	<ul style="list-style-type: none">- Müze- Sinema- Tiyatro- AVM- Restoran- Bar	<ul style="list-style-type: none">- Hastane- Denizcilik İstasyonu- Kütüphane- Otel- İş Yeri

Kruvaziyer Limanı Adı	Demirleme Noktası Miktarı ve Teknik Özelliği	Sosyal – Kültürel Mekanlar	Ekstra hizmet yapıları
Miami Limanı	<p>14 adet demirleme noktası bulunmaktadır.</p> <p>Bir uzun ana iskele (uzunluğu 1800 m) bulunmaktadır ve bu iskele toplam uzunluğu yaklaşık 270 m olan altı adet gemiyi veya çok büyük kruvaziyer gemileri demirlemişse daha az sayıda gemiyi kabul edebilecek kapasiteye sahiptir. Terminalde aynı zamanda yaklaşık 220 m uzunluğunda iki ayrı iskele bulunmaktadır. Toplam iskele uzunluğu yaklaşık olarak 2240 m'dir ve sekiz demirleme noktası vardır ve farklı uzunluktaki gemiler kabul edilebilmektedir.</p>	<ul style="list-style-type: none">- Sahne Sanatları Merkezi- Müze- AVM- Restoran- Gece Kulübü	<ul style="list-style-type: none">- Otel

Kruvaziyer Limanı Adı	Demirleme Noktası Miktarı ve Teknik Özelliği	Sosyal – Kültürel Mekanlar	Ekstra hizmet yapıları
Everglades Limanı (Fort Lauderdale)	10 adet demirleme noktası bulunmaktadır. Bunlardan 5 tanesi büyük gemileri (toplam uzunluğu 300 m'den büyük) ve 5 tanesi ise orta büyüklükteki gemileri (toplam uzunluğu 300 m'den kısa) alabilmektedir.	<ul style="list-style-type: none">- Sanat Enstitüsü- Konferans Merkezi- Park- Kumarhane- Restoran - Bar	<ul style="list-style-type: none">- Otel

TÜRKİYE'DE KRUVAZİYER PAZARI

Akdeniz havzasındaki
destinasyonlara yakın
olması

Kültürel zenginliğe
sahip olması

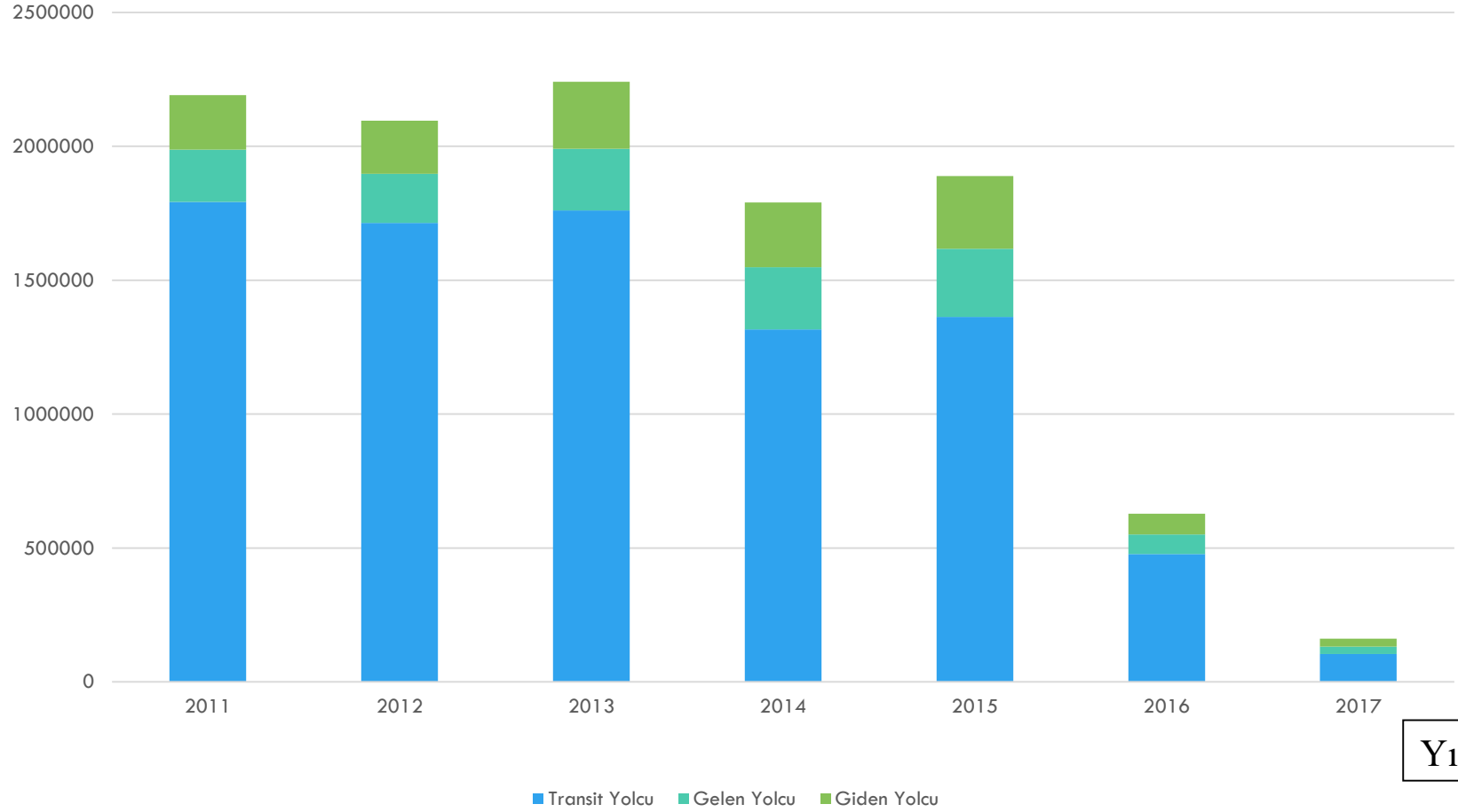
Doğal güzelliklere
sahip olması

TÜRKİYE

Mevcut limanların ihtiyaca
tam cevap verememesi

Kruvaziyer yolcuları
ağırlayacak modern liman
sayısının az olması

Yolcu Sayısı

Türkiye'de kruvaziyer yolcu sayısı grafiği

Deniz Turizmi Yönetmeliğine Göre Kruvaziyer Limanlarında Sunulan Hizmetler

Hizmetin İşlevi	A Tipi Kruvaziyer Gemi Limanı	B Tipi Kruvaziyer Gemi Limanı
Kruvaziyer Limanı Genel Hizmetleri		
Rıhtım - İskele	+	+
Fener ve Emniyet İşaretleri	+	+
Aydınlatma Sistemi ve Jeneratör	+	+
Temiz Su Deposu, Kullanma Suyu ve Sıcak Su Tesisatı	+	+
Yangın Önleme İstasyonu	+	+
Katı ve Sıvı Atıklar İçin Depolama ve Arıtma Tesisatı	+	+
Kara Park Sahası, iskele ve rıhtımlarda Su ve Elektrik Tesisatı, Televizyon ve Telefon Bağlantısı	+	+
Bedensel Engelliler İçin Bağlama Kapasitesinin %10'u kadar Otopark	+	+
Tesis İçi Araç Yolları	+	+
Gürültü Azaltılmasına İlişkin Yapı ve Sistem	+	+
En Az Bir Kruvaziyer Geminin Yanaşabileceği, Yeterli Uzunlukta Güvenli Fonksiyonel Yolcu İndirme Yeri	+	+
Tur Otobüsleri İçin Park Yeri ve Taksi Durağı	+	+
Kapalı Devre Güvenlik Sistemleri	+	+
Anons Yayın Sistemleri	+	+

Hizmetin İşlevi	A Tipi Kruvaziyer Gemi Limanı	B Tipi Kruvaziyer Gemi Limanı
Kruvaziyer Limanı Genel Hizmetleri		
Aynı Zamanda Dört Adet Kruvaziyer Geminin Yanaşabileceği, Aynı Anda Birden Fazla Kruvaziyer Geminin Yolcularını İndirebileceği Güvenli Fonksiyonel Yolcu İndirme Yerleri	+	-
Tesislere Emniyetli ve Kontrollü Giriş Sistemi	+	+
Kadın ve Erkekler İçin Yeterli Sayıda Duş ve Tuvalet	+	+
İlk Yardım Malzeme ve Gereçleri Bulunan Dolap	+	+
Personel İçin Yeme, İçme, Duş, Tuvalet ve Dinlenme Yeri	+	+
Akaryakıt İkmal İmkânı Veren Sistem veya Ünite	+	+
Palamar Botu	+	+
Söndürme Botu veya Yangın Söndürme Sistemi	+	+
Kruvaziyer Terminali	+	+
İlk Yardım Ünitesi	+	+
Bedensel Engelliler İçin Tuvalet ve Özel Düzenlemeler	+	+
İki Adet Terminal Binası	+	-
Yolcu Nakliyesi İçin Körük Sistemleri	+	-
Valiz Nakliye Alanı, Yükleme ve Boşaltma Sistemi	+	-
Revir	+	-

Hizmetin İşlevi	A Tipi Kruvaziyer Gemi Limanı	B Tipi Kruvaziyer Gemi Limanı
Kruvaziyer Limanı Ofis Hizmetleri		
Telefon, Faks, Post Cihazı, Data, İnternet ve Haberleşme Sistemleri	+	+
Çok Kanallı VHF Bantlarına Haiz Telsiz Alıcı-Verici Cihazları	+	+
Ön Büro ve Yönetim Ünitesi	+	+
Gümrüklü veya Gümrüksüz Satış Ünitesi	+	+
Deniz Araçları İçin Emanet ve Malzeme Depoları	+	+
Kamu Hizmet Binası	+	+
Personel, Yolcu ve Bagaj Güvenlik Kontrol Ünitesi	+	+
Danışma Ünitesi	+	+
Posta ve Diğer İletişim Hizmet Ünitesi	+	+
Personel Toplantı Salonu	+	+
İşletme ve Yönetim Birimleri	+	-
Turizm Seyahat Acenteleri ve Tur Operatörleri İşletme Ofisleri	+	-

Hizmetin İşlevi	A Tipi Kruvaziyer Gemi Limanı	B Tipi Kruvaziyer Gemi Limanı
Kruvaziyer Limanı Sosyal Hizmetleri		
Yeme, İçme Yerleri ve Dinlenme Salonları	+	+
Spor Tesisleri	+	+
Sergi Ve Gösteriler İçin Uygun Mahaller	+	+
Yakın Çevrede Yoksa Banka Hizmet Ünitesi	+	+
Konferans ve Toplantı Salonu	+	-
Eğlence Mekânları	+	-
VIP Hizmeti Salonu	+	-
Yeme, İçme Tesisleri	+	-
Helikopter Pisti	+	-

İZMİR ALSANCAK KRUVAZİYER LİMANI TERMİNAL BİNASI KULLANIM SÜRECİ KALİTE DEĞERLENDİRMESİ

“Kullanım Süreci Değerlendirmesi (KSD)” binaların pozitif ve negatif yönleri hakkında fikir verebilecek önemli bir değerlendirme mekanizmasıdır. Kalite kavramı ise, kısaca, kullanıma uygunluk ve bir ürünün ilgili olduğu konuda gereksinim ve gereklilikleri yerine getirme özelliği olarak tanımlanabilir (Özmen, 2003: 58).

Bu doğrultuda, bir bina programlama tekniği olan KSD’ den bir araç olarak yararlanılmaktadır. Kullanım süreci değerlendirmesinin “Gösterici (Indicatif) KSD” düzeyi kullanılmaktadır (Özmen, 2003: 59).

Gösterici KSD değerlendirme, literatürde yer alan örneklerin ve ilgili değerlendirmelerin incelenmesi, ilgili kalite gerekliliklerinin belirlenmesi ve çalışanlarla yapılan açık uçlu görüşmeler, Alsancak Limanı Terminal Binası kalite değerlendirmesinin temelini oluşturmaktadır.

İZMİR ALSANCAK LİMANI

İzmir İli, Konak İlçesi' nde bulunmakta olup, Alsancak Kruvaziyer Terminali Projesi bu liman içerisinde yer almaktadır.

İzmir körfezinin coğrafi yapısı sayesinde doğal bir liman niteliğinde olan İzmir Alsancak limanı yılın 12 ayı boyunca, her tip gemi ve yük türüne kesintisiz hizmet verebilmektedir

Alsancak beton iskelesinin 13.03.1957 tarih ve 4/8783 sayılı bakanlar Kurulu kararı ile TCDD'ye, 27.04.1960 tarihinde Denizcilik Bankası TAO'na devredilmiştir. Yüksek Planlama Kurulu'nun 16.12.1988 tarih ve 88/121 sayılı kararı ile İzmir Liman İşletmesi; 1 Ocak 1989 tarihi itibariyle TCDD'ye devredilmiştir (www.tcdd.gov.tr).

İZMİR ALSANCAK LİMANI TERMİNAL BİNASI KULLANIM SÜRECİ KALİTE DEĞERLENDİRMESİ

Kruvaziyer limanlarının en önemli altyapısını, yolcu terminali oluşturmaktadır. Yolcu terminali, gemiye erişimi kolay bir yerde konumlanmalı, büyüklüğü aynı anda hizmet alan gemilerin yolcu sayısı ile orantılı olmalıdır. Alsancak limanı yolcu rıhtımında kruvaziyer yolcularına hizmet vermek üzere bir adet iki katlı 4,456 m2 terminal binası bulunmaktadır (Oral, Özerden, 2010: 6).

Yapılan incelemelerde, terminal binası ile ilgili olarak, en yoğun sorunların boyutsal yetersizlikler konusunda olduğu ortaya çıkmaktadır.

Terminal Binası, liman işletme müdürlüğüne ait idari bölümler, gümrük ve emniyet mensuplarına ait idari bölümler, yolcu salonu, VIP salon, dükkânlar, kafeterya, revir, WC, depo, teknik oda vb. gibi bölümlerden oluşmaktadır.

TERMİNAL BİNASINDA KARŞILAŞILAN SORUNLAR

- Isınma,
- Güvenlik,
- Peyzaj,
- Otopark,
- Engelliler için rampa ve asansör,
- Gelen-giden yolcu peronlarının aynı yerde olması,
- Sosyal alanların eksikliği ve cazibe alanı oluşturmaması vb.

SONUÇ ve ÖNERİLER

- Deniz turizminin en önemli bileşenini kruvaziyer turizmi oluşturmaktadır.
- İzmir Alsancak Limanı, gerek terminal binası, gerekse liman özellikleri açısından acil olarak yenilenmeli, mevcut sorunların çözümü için eylem planları oluşturulmalıdır.
- İzmir Alsancak Limanı'nın kentin merkezinde olmasından ötürü limanın hem üst yapılarının, hem de diğer yapılarının çevresel ve fiziksel olarak günümüz mimarlığını yansıtacak nitelikli tasarım ve uygulamalarla kentin yaşam kalitesine katkı sağlayacak şekilde düzenlenmesi gerekir.
- Alsancak Kruvaziyer Limanı'nda, gerek yapısal, gerek limansal sorunlar yaşanmaktadır.
 - Yenileme ve/veya yeniden yapım koşullarının hazırlanması,
 - Gerekli genel ve özel şartnamelerin oluşturulması,
 - Sıvı ve kuru dökme yük limanının Aliğa Limanına çekilerek, kruvaziyer limanı ve konteyner limanının olanaklarının arttırılması,
 - Gelen ve giden transit yolcuların, en seri şekilde geçişinin sağlanması,
 - Sosyal donatı alanları oluşturulması, pasaport kontrol noktalarının arttırılması,
 - Değişik ticari alanların oluşturulması,
 - Engelli erişimine olanak sağlayacak düzenlemeler getirilmesi,gibi farklı fonksiyonların sağlanabilmesi için küçük düzenlemeler yapılmalıdır.

TEŞEKKÜRLER